

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva T-275/17 Michela Curto proti Evropskemu parlamentu

„Javni uslužbenci – Akreditirani parlamentarni pomočniki – Člen 24 Kadrovskih predpisov – Prošnja za pomoč – Člen 12a Kadrovskih predpisov – Psihično nasilje – Svetovalni odbor za obravnavo pritožb zaradi nadlegovanja med akreditiranimi parlamentarnimi pomočniki in poslanci Evropskega parlamenta ter preprečevanje nadlegovanja na delovnem mestu – Odločba o zavrnitvi prošnje za pomoč – Napaka pri presoji – Obseg dolžnosti pomoči – Trajanje upravnega postopka – Razumni rok – Zavrnitev posredovanja poročil svetovalnega odbora“

Povzetek – Sodba Splošnega sodišča (prvi senat) z dne 13. julija 2018

1. *Uradniki – Obveznost uprave, da zagotovi pomoč – Področje uporabe – Nekdanji uradniki ali uslužbenci – Nekdanji akreditirani parlamentarni pomočniki*

(Kadrovski predpisi, člen 24)

2. *Uradniki – Obveznost uprave, da zagotovi pomoč – Izvajanje na področju psihičnega nadlegovanja – Vložitev prošnje za pomoč – Spoštovanje razumnega roka – Dolžina roka*

(Kadrovski predpisi, člena 24 in 90(1))

3. *Uradniki – Obveznost uprave, da zagotovi pomoč – Področje uporabe – Obseg – Sodni nadzor – Meje*

(Kadrovski predpisi, člen 24)

4. *Uradniki – Psihično nadlegovanje – Pojem – Ravnanje, katerega namen ali učinek je diskreditiranje zadevne osebe ali poslabšanje njenih delovnih pogojev – Zahteva po ponavljanju ravnanja – Zahteva po naklepnosti ravnanja – Obseg – Neobstoj zahteve po tem, da je ravnanje nadlegovalca zlonamerno*

(Kadrovski predpisi za uradnike, člen 12a(3))

5. *Uradniki – Psihično nadlegovanje – Izvor nadlegovanja – Domnevni storilec nadlegovanja – Član Evropskega parlamenta – Vključitev*

(Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, člen 31; Kadrovski predpisi za uradnike, člen 12a)

6. *Uradniki – Obveznost uprave, da zagotovi pomoč – Obseg – Dolžnost uprave, da preuči pritožbe v zvezi s psihičnim nadlegovanjem in pritožnika obvesti o ukrepih, ki jih sprejme v zvezi z njegovo pritožbo – Zahteva*

(Kadrovski predpisi za uradnike, člena 24 in 90(1); Pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev, člen 11)

7. *Uradniki – Obveznost uprave, da zagotovi pomoč – Izvajanje na področju psihičnega nadlegovanja – Obravnava prošnje za pomoč – Spoštovanje razumnega roka – Obseg*

(Kadrovski predpisi, člen 24)

8. *Uradniki – Obveznost uprave, da zagotovi pomoč – Področje uporabe – Obveznost žrtve psihičnega nadlegovanja, da nadomestilo za škodo prednostno uveljavlja pred nacionalnim sodiščem*

(Kadrovski predpisi, člen 24)

9. *Pritožbe uradnikov – Odškodninska tožba – Razglasitev ničnosti izpodbijanega nezakonitega akta – Nepremoženjska škoda, ki jo je mogoče ločiti od nezakonitosti in je ni mogoče v celoti povrniti z razglasitvijo ničnosti*

(Člen 340 PDEU)

1. Dolžnost pomoči ni določena izključno za aktivne uradnike in uslužbence, temveč se lahko nanjo sklicujejo tudi nekdanji uradniki ali uslužbenci.

Poleg tega je bilo v primeru, v katerem je bila pri organu, pooblaščenem za sklepanje pogodb o zaposlitvi, pravilno vložena prošnja za pomoč v času, ko sta tako zadevni akreditirani parlamentarni pomočnik kot zadevni poslanec opravljala svoji funkciji v instituciji, že razsojeno, da je ta organ še vedno dolžan opraviti upravno preiskavo v zvezi z domnevnim psihičnim nasiljem, ne glede na to, ali se je medtem domnevno nasilje prenehalo ali ne zaradi odhoda enega ali drugega protagonista.

(Glej točki 57 in 58.)

2. Ker ne člen 24 ne člen 90(1) Kadrovskih predpisov ne določata roka, v katerem je treba vložiti prošnjo za pomoč, je treba uporabiti zahtevo, v skladu s katero je treba tako prošnjo vložiti v razumnem roku glede na obdobje, v katerem so potekala dejstva, navedena v taki prošnji, ki načeloma ne sme presegati pet let.

(Glej točko 61.)

3. Kar zadeva ukrepe, ki jih je treba sprejeti v položaju, ki spada na področje uporabe člena 24 Kadrovskih predpisov, vključno z obravnavo prošnje za pomoč, ki vsebuje obtožbe glede psihičnega nasilja v smislu člena 12a Kadrovskih predpisov, ki ga izvaja član institucije, ima uprava pod nadzorom sodišča Unije široko diskrecijsko pravico pri izbiri ukrepov in načinov uporabe člena 24 Kadrovskih predpisov. Nadzor sodišča Unije v zvezi s tem je omejen na vprašanje, ali je zadevna institucija delovala v razumnih mejah in ni očitno nepravilno uporabila svoje diskrecijske pravice.

Opredelitev psihičnega nadlegovanja iz člena 12a Kadrovskih predpisov temelji na objektivnem pojmu, in tudi če temelji na kontekstualni opredelitvi dejanj in ravnanj tretjih oseb, ki ni vedno preprosta, vseeno ne zahteva zapletenih presoj, kot so presoje, ki lahko izhajajo iz ekonomskih, znanstvenih ali tehničnih pojmov, ki bi upravičevale, da se upravi prizna diskrecijska pravica pri uporabi zadevnega pojma. Zato je treba ugotoviti, če se zatrjuje kršitev člena 12a Kadrovskih predpisov, ali je organ, pooblaščen za sklepanje pogodb o zaposlitvi, storil napako pri presoji dejanskega stanja glede na opredelitev psihičnega nasilja iz te določbe, ne pa očitno napako pri presoji tega dejanskega stanja.

(Glej točki 74 in 75.)

4. Psihično nadlegovanje je opredeljeno kot „neprimerno ravnanje“, ki, prvič, se uresničuje kot fizično vedenje, govorjen ali pisan jezik, geste ali druga dejanja, ki „trajajo, se ponavljajo ali so sistematični“, kar pomeni, da je treba psihično nadlegovanje razumeti kot proces, ki nujno poteka v nekem

časovnem obdobju in je zanj značilen obstoj ponovljenih ali neprekinjenih dejanj, ki so „namerna“, ne pa „naključna“. Drugič, da lahko navedeno fizično vedenje, govorjen ali pisan jezik, geste ali druga dejanja opredelimo s tem pojmom, morajo učinkovati tako, da razvrednotijo osebnost, dostojanstvo ali fizično ali psihološko integriteto katere koli osebe.

Ni torej treba dokazati, da so bili zadevno fizično vedenje, govorjeni ali pisani jezik, geste ali druga dejanja storjeni z namenom razvrednotiti osebnost, dostojanstvo ali fizično ali psihološko integriteto katere koli osebe. Drugače povedano, psihično nasilje lahko obstaja, tudi če ni dokazano, da je oseba, ki je izvajala to nasilje, nameravala s svojimi dejanji diskreditirati žrtev ali namerno poslabšati njene delovne pogoje. Zadostuje, da so ta dejanja, Zadostuje, da so ta dejanja, ker so bila storjena namerno, objektivno imela take posledice. Nazadnje, ker morajo biti zadevna ravnanja na podlagi člena 12a(3) Kadrovskih predpisov neprimerna, iz tega izhaja, da je opredelitev nadlegovanja pogojena s tem, da je mogoče ugotoviti zadostno objektivno resničnost nadlegovanja v tem smislu, da bi običajno občutljiv nepristranski in razumen opazovalec v enakem položaju zadevno dejanje ali ravnanje štel za pretirano in graje vredno.

(Glej točke od 76 do 78.)

5. Člena 9(2) in 11(3) Poslovnika Parlamenta določata, da morajo člani te institucije spoštovati prepoved psihičnega nasilja iz člena 12a Kadrovskih predpisov, saj prepoved takega ravnanja, določena na ravni Kadrovskih predpisov, dejansko temelji na vrednotah in načelih, opredeljenih v temeljnih besedilih in spada na področje uporabe člena 31 Listine o temeljnih pravicah, v skladu s katerim ima „[v]sak delavec pravico do zdravih in varnih delovnih pogojev ter delovnih pogojev, ki spoštujejo njegovo dostojanstvo“.

(Glej točki 80 in 81.)

6. V zvezi s tem, ko se pri organu, pooblaščenem za sklepanje pogodb o zaposlitvi, ali – odvisno od primera – organu institucije za imenovanja na podlagi člena 90(1) Kadrovskih predpisov vloži prošnja za pomoč v smislu člena 24 navedenih predpisov, mora ta organ zaradi dolžnosti pomoči in če gre za dogodek, ki ni združljiv z redom in dobrim vzdušjem v službi, ukrepati z vso odločnostjo in odgovoriti tako hitro in skrbno, kot zahtevajo okoliščine obravnavanega primera, da ugotovi dejstva in ob poznavanju dejstev sprejme ustrezne ukrepe. Za to zadošča, da uradnik ali uslužbenec, ki od svoje institucije zahteva varstvo, predloži dokaz *prima facie* glede resničnosti napadov, ki naj bi jim bil izpostavljen. Ob upoštevanju teh dejavnikov mora zadevna institucija sprejeti ustrezne ukrepe, zlasti tako, da zagotovi izvedbo upravne preiskave za ugotovitev dejstev, ki so bila povod za pritožbo, in sicer v sodelovanju z vlagateljem te pritožbe.

V primeru trditev o nadlegovanju obveznost pomoči zajema predvsem dolžnost uprave, da resno, hitro in popolnoma zaupno preuči pritožbe v zvezi z nadlegovanjem in pritožnika obvesti o ukrepih, ki jih sprejme v zvezi z njegovo pritožbo.

(Glej točki 97 in 98.)

7. Kadrovski predpisi ne vsebujejo posebne določbe glede roka, v katerem mora uprava izvesti upravno preiskavo, med drugim v primeru psihičnega nasilja, zato mora organ, pooblaščen za sklepanje pogodb o zaposlitvi, na tem področju upoštevati načelo razumnega roka. V zvezi s tem mora zadevna institucija ali organ Unije pri izvajanju upravne preiskave poskrbeti, da je vsak akt sprejet v razumnem roku glede na prejšnjega.

V zvezi s tem lahko kršitev načela upoštevanja razumnega roka upraviči razglasitev ničnosti odločbe, sprejete ob koncu upravnega postopka, samo če lahko pretirano trajanje vpliva na samo vsebino odločbe, sprejete ob koncu upravnega postopka.

(Glej točki 101 in 104.)

8. Namen dolžnosti pomoči, določene v členu 24 Kadrovskih predpisov, je to, da institucija obvaruje uradnike in uslužbence pred ravnanji tretjih oseb, ne pa pred akti uprave, saj nadzor nad njimi spada na področje uporabe drugih določb Kadrovskih predpisov. Pri tem se lahko v smislu te določbe drugi uradniki ali uslužbenci ali člani institucije Unije štejejo za tretje osebe.

Tako mora v skladu s členom 24, drugi odstavek, Kadrovskih predpisov uradnik v zvezi z nepremoženjsko škodo, ki naj bi jo utrpel zaradi ravnanja člana institucije Unije, na prvem mestu zahtevati povrnitev take škode z odškodninsko tožbo pri nacionalnem sodišču, saj je jasno, da se lahko v skladu z navedeno določbo Kadrovskih predpisov šele takrat, kadar take škode ni mogoče povrniti, od organa, pooblaščenega za sklepanje pogodb o zaposlitvi, zahteva solidarna povrnitev škode, ki jo je tožeča stranka utrpela zaradi takega ravnanja „tretje osebe“ v smislu navedene določbe.

Kljub temu se lahko od organa, pooblaščenega za sklepanje pogodb o zaposlitvi, v okviru njegove dolžnosti pomoči zahteva pomoč uradniku, med drugim finančna, pri prizadevanju za tako povrnitev škode pred nacionalnim sodiščem.

(Glej točke od 111 do 113.)

9. Razglasitev ničnosti nezakonitega akta je lahko sama po sebi primerno in načeloma zadostno povračilo nepremoženjske škode, ki jo je ta akt lahko povzročil, razen če tožeča stranka dokaže, da je utrpela nepremoženjsko škodo, ki jo je mogoče ločiti od nezakonitosti, na kateri temelji razglasitev ničnosti, in je ni mogoče v celoti povrniti s to razglasitvijo ničnosti.

(Glej točko 114.)